

عنوان مقاله:

تأثیر جهانی شدن بر تحول گفتمان مفهوم شهروندی در دولتهای هاشمی تا احمدی نژاد

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره 5، شماره 10 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

محسن ابایی فیجانی - گروه جامعه شناسی سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

محمدحسن الهی منش - گروه جامعه شناسی سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

علی محسنی مشتقین - گروه جامعه شناسی سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

خلاصه مقاله:

شهروندی گرچه در دنیای کهن - چه در غرب و چه در شرق - متولد شده است، اما آنچه امروز از این مفهوم منظور اندیشمندان و محققان حوزه علوم اجتماعی و برنامه ریزان شهری است، نقش نوین، کارکرد و حقوق و وظایف آن در دنیای مدرن است. شهروندی دارای ماهیت دوگانه اجتماعی و سیاسی است. ماهیت اجتماعی به این نکته اشاره دارد که شهروندان چگونه باید با یکدیگر تعامل کنند. تأثیر جهانی شدن بر تحول گفتمان مفهوم شهروندی در دولتهای هاشمی تا احمدی نژاد، موضوع این پژوهش است. آنچه به عنوان نتیجه این پژوهش استنتاج شد در دولت هاشمی به دلیل ضرورتهای بازسازی جنگ، نظام جمهوری اسلامی به سوی پذیرش ضرورتهای جهانی شدن گام برداشت. فروپاشی شوروی این ضرورتها را تقویت کرد زیرا جهانی شدن «نظم نوین» شکست اردوگاه «کمونیسم»، بی همتا بودن نظم بین الملل «سرمایه داری» را نوید می داد. دولت خاتمی، گفتمان مصلحت گرایی دوران هاشمی را به اوج خود رسانده و بهترین روابط بین الملل دولتهای جمهوری اسلامی را رقم زد اما با روی کار آمدن دولت احمدی نژاد، برگشت به آرمانگرایی ضد غربی در سیاست خارجی و پذیرش ضرورتهای جهانی شدن در دستور کار قرار گرفت. در دولت نهم و دهم شاهد به هم ریختن تمایزات و تفکیکات مورد تأکید مدرنیته سیاسی هستیم. با نوعی اقتدارگرایی، گسترش دخالت دولت، محدود شدن و تضعیف هرچه بیشتر حقوق سیاسی شهروندی مواجه بوده و به نوعی عقب گرد در زمینه حقوق شهروندی ایجاد شد. این نکته نشان دهنده این است که نظام جمهوری اسلامی به دلیل بنیادهای فکری خود نمی تواند در جهت تثبیت حقوق شهروندی مدرن حرکت نماید.

کلمات کلیدی:

جهانی شدن، شهروندی، دولت جمهوری اسلامی ایران، هاشمی رفسنجانی، خاتمی، احمدی نژاد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1532763>

